



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. - Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 2318
FAX : 210-344 3245
ΜΑΤΟΥ

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 3167/30-9-2014»

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός προτεραιότητας:

07 ΝΟΕ. 2014

Μαρούσι, 07-11-2014
Αριθμ.Πρωτ. 179655 / Φ1 ΕΞ
158123 / ΙΗ εισ.

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
✓ - Τμήμα Ερωτήσεων

- ΚΟΙΝ:** 1. Υπουργεία
- Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων
 - Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
 - Υπουργείο Υγείας
(Γραφεία κ.κ. Υπουργών)
2. Βουλευτές κ.κ.
- Λίτσα Αρμανατίδου-Πασχαλίδου
 - Ιωάννη Αρμανατίδη
 - Ιωάννα Γαϊτάνη
 - Ευάγγελο Διαμαντόπουλο
 - Αναστάσιο Κουράκη
 - Ευγενία Ουζουνίδου
 - Δέσποινα Χαραλαμπίδου
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

Απαντώντας στην Ερώτηση 3167/30-9-2014, την οποία κατέθεσαν οι προαναφερόμενοι κ.κ. Βουλευτές, σχετικά με την τοποθέτηση κεραίας κινητής τηλεφωνίας κοντά σε σχολικές μονάδες της Πυλαίας του Δήμου Πυλαίας-Χορτιάτη και κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων μας, σας καταθέτουμε το αρ. Π/426/249/9-10-2014 έγγραφο της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.), όπως μας διαβιβάστηκε με το αρ. 11075/14-10-2014 έγγραφο από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων προς ενημέρωσή σας.



ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ

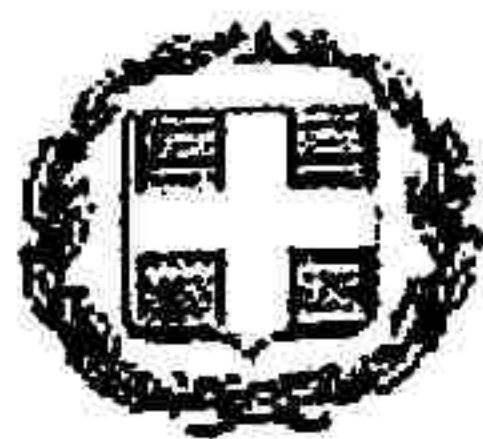
Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Συνοδευτικά: Πέντε (5) σελίδες

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υφυπουργού
2. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
3. Τ.Κ.Ε.



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΜΗ ΙΟΝΤΙΖΟΥΣΩΝ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΩΝ

Αρμόδιος : Δρ. Ε. Καραμπέτσος

Τηλέφωνο : 210-650 6745

Telefax : 210-650 6748

E-mail : thkarabe@eeae.gr

Αγ. Παρασκευή, 09.10.2014

Α.Π.: Π/426/249

Προς: ΓΓΕΤ
Δ/νση Τεχνολογικής
Ανάπτυξης

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην ερώτηση βουλευτών.

ΣΧΕΤ.: Μήνυμά σας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με συνημμένη την από 30-9-2014 με αρ. πρωτ. 3167 ερώτηση βουλευτών.

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού, σας επισημαίνουμε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας, τα ακόλουθα:

- Για τις εκπομπές ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας έχει εκδοθεί η Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθμό 53571/3839 (Φ.Ε.Κ. Αρ. 1105, Τεύχος Δεύτερο, 6 Σεπτεμβρίου 2000) από τα τότε Υπουργεία Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Υγείας και Πρόνοιας, Μεταφορών και Επικοινωνιών, με θέμα «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία κεραιών εγκατεστημένων στην ξηρά». Η Κ.Υ.Α. αυτή βασίστηκε στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Σχετικά με τον περιορισμό της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία 0 Hz - 300 GHz" (L199, 1999/519/EC). Επίσης αναφέρεται ότι στις παραγράφους 9 και 10 του άρθρου 30 του Νόμου 4070 (ΦΕΚ 82/Α/10-4-2012) με θέμα «Ρυθμίσεις Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, Μεταφορών, Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις», καθορίζονται τα όρια για την έκθεση του κοινού στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία που εκπέμπουν οι κεραιές αυτές. Για την προστασία του πληθυσμού και του περιβάλλοντος από τις τεχνητά παραγόμενες μη ιοντίζουσες ακτινοβολίες, αρμόδια είναι η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.).
- Πρέπει να αναφερθεί εδώ πως στην προαναφερθείσα Κ.Υ.Α. οι βασικοί περιορισμοί για την έκθεση του κοινού στα εκπεμπόμενα ηλεκτρομαγνητικά πεδία, βασίστηκαν στο σύνολο των επιστημονικών δεδομένων για τις αποδεδειγμένες επιδράσεις και έχουν οριστεί με μεγάλους



συντελεστές ασφαλείας (μεγέθους περίπου 50) έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι αβεβαιότητες που υπάρχουν όσον αφορά την ατομική ευαισθησία, τις περιβαλλοντικές συνθήκες καθώς και τις διαφορές όσον αφορά την ηλικία και την κατάσταση της υγείας του κοινού (π.χ. παιδιά, ηλικιωμένοι, έγκυες γυναίκες). Επίσης, πρέπει να υπογραμμιστεί πως τα επίπεδα αναφοράς που είναι τα άμεσα μετρήσιμα μεγέθη και χρησιμοποιούνται στην πράξη για τον περιορισμό της έκθεσης, έχουν προκύψει από τους βασικούς περιορισμούς θεωρώντας τις δυσμενέστερες συνθήκες έκθεσης των ανθρώπων, εισάγοντας έτσι έναν ακόμα συντελεστή ασφαλείας.

- Ακόμα πρέπει να τονιστεί πως ως όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού στην Ελλάδα (παραγρ. 9 του άρθρου 30 του Νόμου 4070) θεωρούνται το 70% των τιμών των πινάκων που δίνονται στην προαναφερθείσα ΚΥΑ για τη ζώνη συχνοτήτων στην οποία λειτουργούν οι εκάστοτε εγκατεστημένες διατάξεις κεραιών, εισάγοντας έτσι ένα πρόσθετο συντελεστή ασφαλείας. Επίσης ειδικά σε περίπτωση εγκατάστασης κατασκευής κεραίας σε απόσταση μέχρι 300 μέτρων από την περίμετρο κτιριακών εγκαταστάσεων βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων, προβλέπεται περαιτέρω μείωση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού, καθώς αυτά απαγορεύεται να υπερβαίνουν το 60% των τιμών των πινάκων που καθορίζονται στα άρθρα 2-4 της προαναφερθείσας ΚΥΑ (παραγρ. 10 του άρθρου 30 του Νόμου 4070). Πρέπει λοιπόν εδώ να υπογραμμιστεί ότι η Ελλάς συγκαταλέγεται στις χώρες της Ευρώπης που έχουν θεσπίσει αυστηρότερα όρια από τα οριζόμενα στη σχετική Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Σχετικά με τον περιορισμό της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία 0 Hz - 300 GHz" (L199, 1999/519/EC). Αυτό καταγράφεται και στη σχετική έκθεση της Ε.Ε. για την εφαρμογή της προαναφερθείσας Σύστασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από όλα τα κράτη μέλη (http://ec.europa.eu/health/ph_risk/documents/risk_rd03_en.pdf).
- Είναι επίσης αναγκαίο να διευκρινιστεί ότι η αξιολόγηση της έκθεσης των ανθρώπων στο περιβάλλον σταθμών κεραιών εκπομπής πρέπει να γίνεται με αποκλειστικό κριτήριο την εκτίμηση της ηλεκτρομαγνητικής επιβάρυνσης σε όλες τις θέσεις στις οποίες είναι ελεύθερη και δυνατή η πρόσβαση του κοινού και της εξακρίβωσης της συμμόρφωσης ή όχι με τα θεσμοθετημένα όρια ασφαλούς έκθεσης στις θέσεις αυτές και όχι γενικά με τον καθορισμό αυθαίρετων αποστάσεων ασφαλείας. Κι αυτό αφενός επειδή ο τρόπος που εκπέμπουν οι διάφορες κεραιοδιατάξεις στο χώρο είναι διαφορετικός και συνήθως δεν είναι ομοιόμορφος σε όλες τις κατευθύνσεις (όπως π.χ. ισχύει για τις κεραιοδιατάξεις αναμετάδοσης κινητής τηλεφωνίας), αφετέρου επειδή η έκθεση των ανθρώπων στην πράξη οφείλεται σε συνδυασμό κεραιοδιατάξεων που βρίσκονται εγκατεστημένες σε διάφορες θέσεις και ένα όριο απόστασης δεν μπορεί να προστατέψει από τη συμβολή πολλών διαφορετικών κεραιοδιατάξεων.
- Επιπροσθέτως σας αναφέρουμε, ότι ο τρόπος που λειτουργούν οι κεραίες των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας είναι τέτοιος, ώστε οι μέγιστες τιμές να εμφανίζονται συνήθως

τοπικά, σε κάποιες μικρές περιοχές στις ταράτσες και στις απολήξεις των ίδιων των κτιρίων, στα οποία βρίσκονται εγκατεστημένες οι κεραίες αυτές, καθώς και στα αντίστοιχα σημεία των ψηλών άμεσα γειτονικών κτιρίων, τα οποία δεν αποτελούν σημεία συνήθους και μακροχρόνιας πρόσβασης του κοινού. Έτσι, τα τυπικά επίπεδα της έκθεσης των ανθρώπων σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, σε σημεία συνήθους παραμονής τους (π.χ. στις οικίες τους) είναι κατά κανόνα πολλές φορές μικρότερα από τις μέγιστες τιμές, που μπορούν να εμφανιστούν σε κάποια μεμονωμένα «δυσμενή» σημεία, στα οποία συνήθως πραγματοποιούνται οι υπολογισμοί στις μελέτες ραδιοεκπομπών καθώς και οι επί τόπου μετρήσεις από τα κλιμάκια της Υπηρεσίας μας. Η τήρηση των ορίων δηλαδή, στα «δυσμενέστερα –πιο επιβεβαρημένα» σημεία, εξασφαλίζει ότι οι τιμές της έκθεσης όλων των περιοίκων, σε όλους τους χώρους παραμονής και διαβίωσής τους, θα είναι ακόμα μικρότερες και σίγουρα χαμηλότερες των θεσμοθετημένων ορίων.

- Δεδομένου του γεγονότος πως η κάθε εγκατάσταση κεραιών διαθέτει τα δικά της τεχνικά χαρακτηριστικά και γειτνιάζει με διαφορετικό τρόπο με σημεία στα οποία παρουσιάζεται ανθρώπινη δραστηριότητα, οι ηλεκτρομαγνητικές εκπομπές των σταθμών κεραιών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, εξετάζονται κατά περίπτωση μέσω:

- α) του ελέγχου της τεχνικής μελέτης ραδιοεκπομπών τους (υποβάλλεται υποχρεωτικά για κάθε νέα ή τροποποιούμενη εγκατάσταση κεραιών βάσει ενός πολύ αυστηρού υποδείγματος που έχει εκδώσει το αρμόδιο γραφείο μας) και την έκδοση σχετικής γνωμάτευσης από την Υπηρεσία μας και μέσω
- β) του ελέγχου της περιβαλλοντικής μελέτης τους που διαβιβάζεται στην ΕΕΑΕ από την οικεία Γενική Γραμματεία Περιφέρειας ή τη Γενική Γραμματεία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και την παροχή γνωμοδότησης από την Υπηρεσία μας ή την υπαγωγή της κατά περίπτωση κατασκευής κεραίας στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις
- γ) τη διεξαγωγή επί τόπου μετρήσεων αυτεπαγγέλτως και κατά τρόπο δειγματοληπτικό, ετησίως σε ποσοστό 20% τουλάχιστον των αδειοδοτημένων από την Ε.Ε.Τ.Τ. κεραιών που λειτουργούν εντός σχεδίου πόλεως, ή κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου που έχει έννομο συμφέρον, από συνεργεία της ΕΕΑΕ ή από άλλα εξουσιοδοτημένα από την ΕΕΑΕ συνεργεία.

Επισημαίνεται ότι οι μελέτες ραδιοεκπομπών εκπονούνται με βάση το πολύ αυστηρό τεχνικό υπόδειγμα που έχει εκδώσει το αρμόδιο γραφείο μας και έτσι υπερεκτιμούνται σε αυτές τα πραγματικά επίπεδα της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στο περιβάλλον των σταθμών κεραιών, πράγμα που έχει επιβεβαιωθεί σε κάθε περίπτωση συγκρίνοντας τις θεωρητικά προβλεπόμενες στις μελέτες τιμές με τα πραγματικά επίπεδα ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας που μετρούνται επί τόπου με τα κατάλληλα όργανα από συνεργεία της Υπηρεσίας μας. Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, στις μελέτες ραδιοεκπομπών και στις περιβαλλοντικές εκθέσεις ή στις δηλώσεις υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές

Δεσμεύσεις, συνυπολογίζεται σε κάθε περίπτωση η επιβάρυνση από την ύπαρξη όλων των γειτονικών σταθμών κεραιών σε απόσταση 50 και 300 μέτρων, αντίστοιχα.

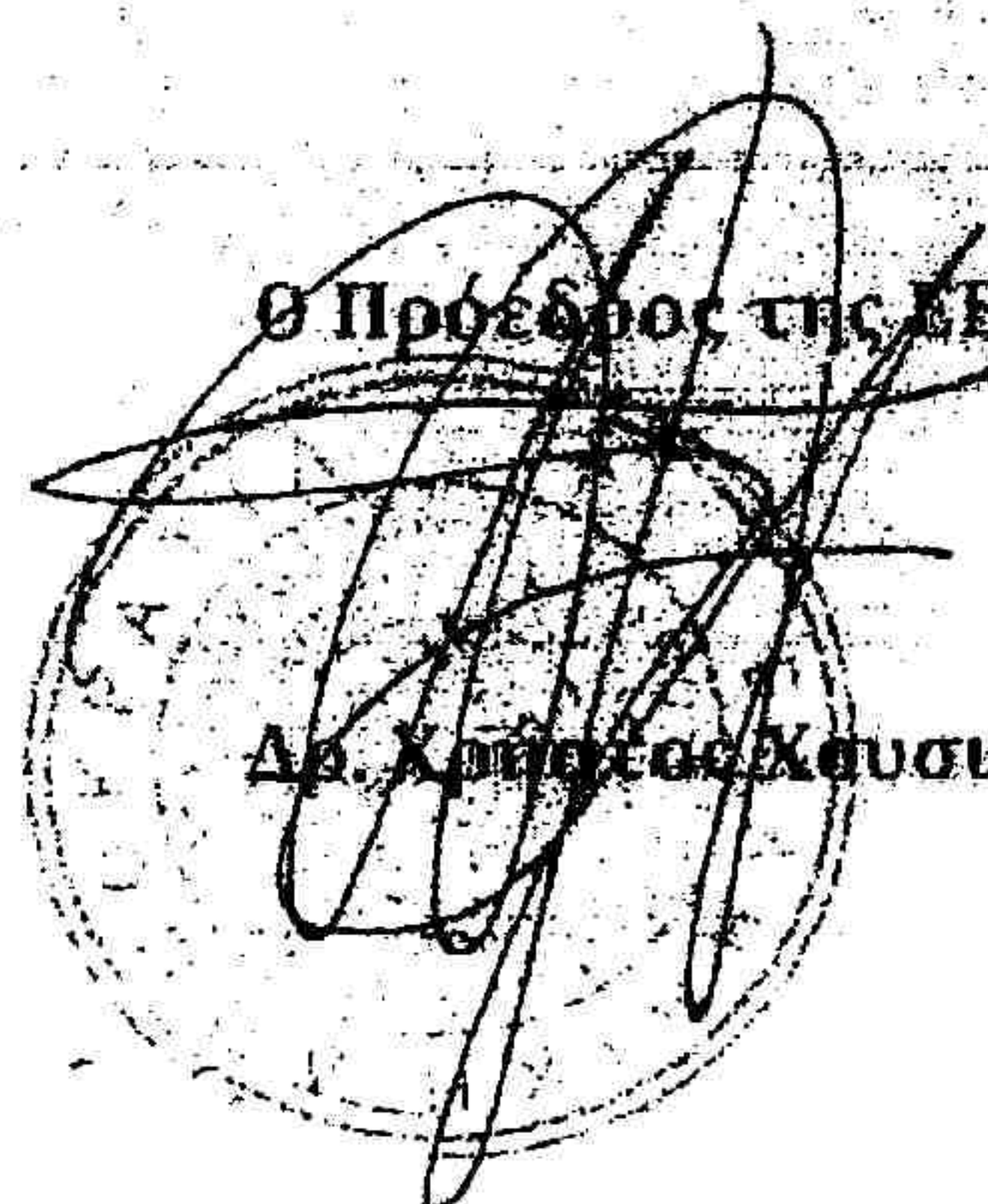
- Όσον αφορά την εγκατάσταση κεραιοδιατάξεων αναμετάδοσης κινητής τηλεφωνίας επί της οδού Ελ. Βενιζέλου 26 στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη και μετά από έρευνα που πραγματοποίησε το αρμόδιο γραφείο μας, σας γνωστοποιούμε τα ακόλουθα:
 - Η εταιρεία COSMOTE ΑΕ υπέβαλε μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων (ΣΗΛΥΑ) διαχειριστής του οποίου είναι η Ε.Ε.Τ.Τ., μελέτη ραδιοεκπομπών για την εγκατάσταση του σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας με στοιχεία: αρ. σταθμού 1401194 ELEKTRAS και θέση ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 26, Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ-ΧΟΡΤΙΑΤΗ, Π.Ε. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Ν. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Μετά την εξέταση της μελέτης αυτής από το αρμόδιο γραφείο μας, αναρτήθηκε στο ΣΗΛΥΑ η από 26-03-2014 με Α.Π.: Μ.Ι./411/326 σχετική γνωμάτευση της Υπηρεσίας μας.
 - Επισημαίνεται ότι η σύγκριση των αποτελεσμάτων των θεωρητικών υπολογισμών στην ανωτέρω μελέτη ραδιοεκπομπών πραγματοποιήθηκε με τα όρια ασφαλούς έκθεσης του κοινού όπως αυτά ισχύουν στην περίπτωση που η απόσταση των σταθμών κεραιών είναι μικρότερη των 300 μέτρων από την περίμετρο κτιριακών εγκαταστάσεων βρεφονηπιακών σταθμών, σχολείων, γηροκομείων και νοσοκομείων και ως εκ τούτου εφαρμόστηκαν τα αναφερόμενα στην παράγραφο 10 του άρθρου 30 του Νόμου 4070 (ΦΕΚ 82/Α/10-4-2012), δηλαδή η σύγκριση των υπολογιζόμενων τιμών γίνεται με το 60 % των τιμών των πινάκων που δίνονται στην προαναφερθείσα ΚΥΑ με αριθμό 53571/3839 (ΦΕΚ 1105/Β/6-9-2000).
 - Αναφέρεται επίσης ότι με βάση τα δηλωθέντα στο ΣΗΛΥΑ τεχνικά στοιχεία λειτουργίας για τον εν λόγω σταθμό κεραιών, προκύπτει ότι αυτός δεν υπάγεται στην κατηγορία Ε.Κ.Κ.Χ.Ο. σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία.
 - Κλιμάκιο της Υπηρεσίας μας πραγματοποίησε στις 08-10-2014, αυτοψία και επί τόπου μετρήσεις των επιπέδων των υψίσυχνων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στο περιβάλλον του εν λόγω σταθμού κεραιών επί της Ελ. Βενιζέλου 26 στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη κατόπιν σχετικού αιτήματος της Διευθύντριας του 2^{ου} Δημοτικού σχολείου Πυλαίας. Από τις επί τόπου μετρήσεις που διεξήγαγε το κλιμάκιο της Υπηρεσίας μας, διαπιστώθηκε ότι οι κεραιοδιατάξεις του εν λόγω σταθμού βάσης ήταν εκτός λειτουργίας.
 - Τα αποτελέσματα όλων των μετρήσεων υψίσυχνων ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στο περιβάλλον σταθμών κεραιών είναι καταχωρημένα στη σχετική ιστοσελίδα της Ε.Ε.Α.Ε. στο διαδίκτυο: http://www.eeae.gr/index.php?pvar=php/ni/newmaps_query, στην οποία παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των μετρήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί στο περιβάλλον σταθμών κεραιών σε όλη τη χώρα από τον Ιούλιο του 2008 έως σήμερα. Στην ιστοσελίδα αυτή μπορείτε να πάρετε περισσότερες πληροφορίες για τις μετρήσεις που έχουν διεξαχθεί στο Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη από τον Ιούλιο του 2008 έως σήμερα και πιο συγκεκριμένα για τα αποτελέσματα μετρήσεων στο περιβάλλον 26 σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας που έχουν πραγματοποιηθεί από κλιμάκια της Υπηρεσίας μας ή από συνεργεία

εξουσιοδοτημένων από αυτήν φορέων. Σε κάποιους από αυτούς τους σταθμούς έχουν πραγματοποιηθεί μετρήσεις περισσότερες από μία φορές (δηλαδή σε διαφορετικές ημερομηνίες), τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται ξεχωριστά με την επιλογή εμφάνισης των διαφορετικών ημερομηνιών μέτρησης.

- Αρμόδιες αρχές για τη χορήγηση αδειών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία είναι όσον αφορά την περιβαλλοντική αδειοδότηση, η Γενική Γραμματεία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και όσον αφορά την άδεια κατασκευής κεραιών στην ξηρά, η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.), η οποία επίσης ελέγχει την ένταξη των κεραιών στην κατηγορία Ε.Κ.Κ.Χ.Ο. με βάση τα τηλεπικοινωνιακά τους χαρακτηριστικά.
- Τέλος αναφέρεται ότι προκειμένου να υπάρξει μια εμπεριστατωμένη και υπεύθυνη ενημέρωση του κοινού για θέματα κινητής τηλεφωνίας και υγείας, η Ε.Ε.Α.Ε. προχώρησε τον Ιούνιο του 2006 στην έκδοση ενός ενημερωτικού εντύπου στο οποίο εμπεριέχονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία και απαντήσεις στα ερωτήματα του κοινού, το οποίο το οποίο έχει διανεμηθεί ευρέως σε κάθε Δήμο της χώρας και βρίσκεται και στην ιστοσελίδα της ΕΕΑΕ στο διαδίκτυο:

<http://www.eeae.gr/gr/docs/president/KINHTA-final.pdf>

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνηση ή πληροφορία.

Ο Πρόεδρος της ΕΕΑΕ

Δρ. Χρήστος Κουσιάδας